

Sendt: 19. oktober 2012 09:34

Til: Officiel post til Bureau of Minerals and Petroleum; Charlotte Brix Andersen; Parnuna Egede

Emne: ICC WWF høringssvar ang. VVM og VSB for London Mining/Isua projektet

Tusarniaanermut akissut London Mining / Isuani pilersaarut VVM-imik nalunaarut ilanngussalu Orbicon A/S, aggusti 2012 aallaavigalugu

I. Nalinginnaasumik oqaaseqaatit

Una tusarniaaneq siulliuvoq suliniummut annertuumut Kalaallit Nunaanni siulliusussatut ilimagineqartumut attuumassuteqartoq. ICC Kalaallit Nunaat WWF-ilu aalajangersimapput ataatsimoorlutik akissummik tunniussiniarlutik, taamaaliornermikkut nalunaarusiami siammasisumik sammisaqartumi tamakkiinerusumik tunuliaqtsiinissaq eqqarsaatigalugu. Taamaattoq ataatsimoorussilluni suliaqarnemiluunniit tusarniaanermi nalunaarut tamakkiisumik oqaaseqaasiorfigisinnaasimangilarput. Tusarniaanerit marluupput, siulleq Avatangiisit pillugit Sunniutissanut Nalilersuineq (VVM) kiisalu Inooqatigiinnikkut Sunnitaasinnaasut pillugit Nalilersuineq pillugu tusarniaaneq (inooqatigiinnerup nammassinnaaneranik nalilersuineq (VSB)), ICC Kalaallit Nunaat aamma WWF DK taamaattumik isumaqarput tusarniaaneq sivikinnerpaammik sapaatit akunnernik pingsunik (3) sivitsorneqarsimasaqariaqaraluartoq. Tusarniaanerup nalaani innuttaasunik ataatsimiititsinerit sisamat (4) ingerlanneqarsimapput, suliamut attuumassutilinnik assigiinngitsunik apeqqusiisoqartarsimalluni, utaqqinartarsimaqaarli apeqqutit ilaannut paatsuuinernut suliap ingerlanneqarnerata nalaani pilersunik ersarissaataasimasinnaagaluartunik.

Tusarniaanerup saniatigut allanik tusarniaanernik ingerlatsisoqarsimavoq; Avatangiisimut Nalilersuinerit siunertalimmik pilersaarusiortuni (Strategisk Miljø Vurdering(SMV)) imaannarmi uuliasiorluni akuersissutinut sumiiffiit pillugit, Aatsitassarsiorneq pillugu Inatsisip allangortinneqarnera kiisalu Sinaakktissatut atugassiinerit piumasaqaatillu makku aallaavigalugit Maniitsup eqqaani erngup nukissiornermik tungaveqarluni aluminiumik suliniummut tungassuteqartoq. Kingulliit taaneqartut marluk tungaviulluinnarput London Mining-ip

Saviminissarsiorfissaanut, taamaattumik tungnavilersortoqarsinnaavoq tusarniaaneq pineqartoq inatsisissat akuersissutigineqareersimanerisa kingorna ingerlanneqarsimasariaqarlunnginnersoq.

2. Nukissiorfiit assigiinngitsut qinigassat – engup nukinganik illuatungaani ikummatissaq imerpalasoq

Kalaallit Namminersorlutik Oqartussaaf ukiuni qulinngulersuni mingutsitsinnigtsumik nukissiorsinnaanermut ineriartortistinnermut aningaasaliissuteqartarsimapput, taassuma ataani erngup nukinganik sarfaliorfii. Naalakkersuisullu Naalakkersuisooqatigiinnissamut isumaqatigiissummi 2009-meersumi naqissuserpaaf aamma ”*Takorluugaq pingaarneq tassaavoq Kalaallit Nunaaf mingutsitsissutaanngitsumik nukissiorfiusoq*”.

Siunissaq ungasinnerusoq isigalugu erngup nukinganik sarfaliorfinnut aningaasaliineq aningaasqarnermut avatangiisimullu iluaqutaavoq. Erngup nukinganik sarfaliorneq ikummatissat imerpalasut ingalassimaartippai, CO₂-mik aniatitsineq annikillisillugu silaannaap akui ulorianartut silaannarmiittut ikilisippai ukiualuillu ingerlanneqareernermit kingorna immineq akilertussaalluni.

Nukinut piujuaannartunut aningaasaliinerit nunarsuarq tamakkerlugu isumaqatigiinniarnerni salliutinneqarput Silaannaap allanngoriartornera pillugu isumaqatigiissummi. Taamaalillutik Naalakkersuisut 2009-mi naqissuserpaaf piffissap Kyoto’p kingorna CO₂-mik aniatitsinerup annikillisinneqarnissaa inuiaqatigiinni 5 procentimik, piujuaannartuniillu nukissiornermut aningaasaliinerit ingerlatiinnarneqassasut soorluttaaq aatsitassarsiornermit suliniutit pingaartumik aniatitsisunik suliallit inerisarneqassasut nunarsuarmioqatigiit isumaqatigiissutaat tunngaviilu nammassissumik ineriartortitsinermit naapertorlugit, ilanngullugit Best Available Technique (BAT) aamma Best Environmental Practices (BEP) (Naalakkersuisut Siulittaasuata Klima- aamma Energiminister Lykke Friis-imut 24. November 2009-mi allagaa naapertorlugu, kakkigullugu Kalaallit Nunaata pisussaaffilernera gassit silaannarmik kissatsikkiartortitsisinnaasut annikillisarnissaat piffissami 2013-2020 pillugu).

Taanna aqutigalugu qimerlooraani ICC-mit WWF-imiillu takorluugaqarpalaanngitsutut isigaarput nukissamik annertoorujussuarmik pisariqartitsisumik saviminissarsiornissamik pilersaaruteqartoqalermat erngup nukinganik sarfaliorfissaq pilersaarummulluunniit ilaatinngalu.

- *Nukik piujaannartoq aaqqiissutissap ilagisariqaraluarpa. ERngup nukinganik sarfaliorfiliorneq Kalaallit unuiaqatigiit soqutigisaanniissaaq ilaatigut pilersaarummit sunniutaa annikinnerulersinneqassammat.*

Annex 9 VVM nalunaarusiamut ”Erngup nukinganik ineriartortitsinissaq pillugu misissueqqaarneq” SNC-Lavalin naapertorlugu nalunaarusiamik inaarisoq, misissuigallarnerusoq inerniliinerillu sqqummiunneqarlutik anguneqarsimasut allaffeqarfimmi suliarineqarsimanerisa malitsigisaannik, paasissutissanik naammangitsunik tunngaveqartut aamma misissuismanernit siuliineersunit. Ilisarititsinermi saqqummerpoq misissuineq ilaatigut tunngavilersorneqarsimasoq erngup pissusaanik- nunallu ilusaata pissusaanik paasissutissanit misissuinernit killilinnit siusinnerusukkut misissuismanernit pissarsiarineqarsinnaasunit, soorlutaaq SNC-Lavalin-ip misilittagai suliani assingusunit atukkani assingusuneersut naapertorlugit apeqqtunit tunuliaqutserlugit. Tikkuarneqarportaaq inerniliinerit misissuinermit tutsuiginassusaat kisiat uppersarneqarsinnaasoq annertunerusumik misissuinikkut sukumiinerusumillu engup pissusaanik nalilersuinikkut sumiiffimmilu sulinikkut.

- *Isumaqarpugut erngup nukingata pingaaruteqassusaata ikummatissanut illuatungilerlugu annertuallaartoq kingunissaalu amerlavallaartut, aalajangerneq paasissutissanik naammaginangitsunik tunngavilissallugu.*
- *Periarfissat tamakkiisumik naammassillugu misissorneqartariaqaraluarput London Mining Isuani pilersaarutaanut engup nukinganik sarfaliorfissaq ilaatinneqaqqullugu. Nalilernreqarsinnaappat erngup nukinganik sarfaliorfiliortoqarsinnaasoq piumasagaataasariaqarpoq aaqqiineq taanna toqqarneqassasoq.*

Erngup nukinganik sarfaliorfissat periarfissat marluusut Isuani pilersaarummi nukissamik pisairraqartitsinerup naammassineqarnissaanut nalilernerqarpoq nalunaarusiami. Inerniliisoqarpoq Erngup nukinganik sarfaliorfearluni aaqqiineq Imarsuaq pillugu pileraaruteqarluni tunngavilerlugu piumanearnerusoq Isuani pilersaarutip atortorissaarutitigut 120MW-imik angorusunneqarneraniit, taamaattoq erngup nukinganik sarfaliorfissaq piviusuunngitsoq. Pingaartumik sanaartornissaa sivisuallaassaqqimmat aatsitassarsiorfissap piffissami atuuffisaanut naleqqiullugu.

Tabel 4.9-mi VVM nalunaarusiami aggusti 2012-imeersumi takuneqarsinnaapput kisitsisit tunngaviusut nukisamik pilersuinissamat aaqiinissamat. Ikummatissamik atuinermi Isuani pilersaarummi Kalaallit Nunaata CO₂-mik ikummatissanit aniatitsinera 47 procentimik annertuseriartissavaa, engup nukinganik pilersaarut nukissiorloq Imarsuarmit CO₂-mik aniatitsineq annikittuinnarmik qaffaallatsissallugu 2 procentiinnarmik. Aningaasaliissutissatut missingiutit snaartornissamat ukiunilu 15-ini ingerlatsinissamat takugaanni anertuseriarneq tassaavoq 4,7 mia US dollars ikummatissamik nukissorluni aaqiinermit toqqaammavilerlugu. Imarsuarmit nukissamik aaqiineq misiingiorneqarsimavoq 1,3 mia US dollars-inut. Assigiinngissut 3,4 milliard US dollariuvoq erngup nukinganik nukissiorfiliornissamat pitsaanerulluni. Assigiinngissut pineqartoq annertuseriassaaq pilersaarutip atuuffissaa ukiunut 20-inut 30-inullunniit sivitsorneqaruni.

- *CO₂-mik aniatitsinerup annikillisinnerata saniatigut partikelillu mingutsitsisut saniatigut silaannarmi erngup nukinganik sarfaliorkfik ukiuni qulikkaani atorsinnaassagalarpoq Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinnut pisussutaalluni annertoq, aatsitassarsiorfiup atorunnaareerneqarnerata kingorna aamma.*

Ammasumik oqallinnermi saqqummiuneqarpoq sumiiffiup erngup nukinganik sarfaliorkfiusinnaanera Alcoa-p Maniitsup eqqaani aluminiuliorfissaanut inniminnerneqarsimasoq. Inissisimaneq taamma Kalallinut inuiaqatigiinnut iluaqutaanngilaq Naalackersuisut taamaattumik tamanna pillugu aaqiiniartariaqarput. Naalackersuisut ilutigitillugu siunissami Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiutit angisuut pillugit takorluukkiortariaqarput.

- *Naalackersuisut tamakkiisumik pileraarusiortariaqarput Suliniutit Annertuut pilugit piujuaannrtumik nukissiorneq toqqaammavigalugu. Suliffeqarfissuarnut nunarsuarmioqatigiit akimorlugit suliffeqarfiusunut aningaasaliisartunullu pingaartinneqarnera saqqummersinneqartariaqarpoq nukik mingutsitsinngitsoq aaqiinerup ilagigaa.*

3. **Tuttut**

Tuttut qularnanngitsumik minnerusumik annerusumilluunniit Isuani pilersaarutip killiffiini assiginngitsunit ajoqussersorneqassapput, ajoquseruinerillu avaqunneqarsinnaanngillat.

Iluarnineqarpoq, VVM nalunaarusiami quppernermi 154-imi siunnersuutigineqarmat avatangiisinut attumassutilinnik suliaqartoq sanaartornermut pilersaarusiornermut peqataatinneqarnissaa qulakkeerumallugu tuttunut ajoquseruinerup annikinnerpaaffissaminiitinnissaa ilutigitillugu sanaartornerup piaqqiorfinni piffissami (15/5 – 30/6) pinngivinnissaa.

- *Piomasagaataarsiaqarpoq mianerinninnerit tamakku atuutinneqarnissaat soorlutaaq avatangiisinut attuumassutilinnik sullissisup atorfinitsinneqarnissaa piomasagaatasariaqartoq soorlu siunnersuutigineqartutut, piniartuneersumik ilallugu KNAPK suleqatigalugu toqqarneqartumik.*

Nalunaarusiamittaaaq siunnersuutigineqarpoq nakkutilliinermik pilersaarut 3-4 ukiunik sivisussusilik pilersinneqassasoq pingaarnertut siunertaralugu sumiiffimmi tutut ikaarfissiassaattut pilersinneqartut siunertaminnut atuunnersut qulakkeerlugulu uummasut ukiuunerani-, piaqqiornerminni- kiisalu aasarsiortarfimminnut killilersorneqaratik nikissinnaanerat. Pingaaruteqartorujussuuvoq ikaarfissiat atuuffissartik naapertorlugu atorsinnaassuseqarnissaat, tutut sumiiffiit avannarlerniit kujallernut misissuivinni nikissinnaanerat mattutivinneqarsinnaammat. Siunnersuutigineqartoq nakkutilliinissamik pilersaarut saniatigut paasissutissanik katersiniarpoq Kalaallit Nunaanni tutut pissusaannik nutaanik paasissutissanik qulakkerinnilluni, kingusinnerusukkut sanaartornissamut pilersaarutitut allanut atorineqarsinnaasunik.

- *Taamaattumik Isuani pilersaarummut piomasagaataasariaqarpoq nakkutilliinissamik aaqqiineq taamaattoq pilersinneqassasoq, tutut tamaaniittut pillugit kisiat aamma Kalaallit Nunaannut ilisimasanik- piginnaasanillu annertusaanermut.*
- *Misissuiviup nalaani tuttunniartarneq sumiiffinnut allanut pinngitsaaliissummik nuutinneqassaaq. Nakkutilliinermik aaqqissuussinerup ilanngullugu misissortariaqarpaa tutunik piniarnerup sutigut allanngoriartornera soorlutaaq tuttunut qanoq taamaattoq allannguut qisuariartitsinersoq. Tuttunniarneq sumiiffinni mikinerusuni annertusitinneqarpat qulakkeerneqartariaqarpoq tutut nungusaatiginngisaanik iliusealerneq. Aqutsinikkut iluuseqartoqassappalluunniit.*

Tuttut ajoqusersorneqartillugit oqaatigissavarput, ICC Kalaallit Nunaat tusarniaanermi London Mining-ip misissuinissaminut annertusisitsiniarluni akuersissummut atatillugu marts 2012-imi piumasaaqaratta ingerlaarfissap allanngortinneqarnissaannik. Immikkoortoq 4.11.10-mi annikittumik oqaatigineqarpoq ingerlaarfiup allanngortinneqarnerata ilaatigut aqqusinermik tallisitsinermik kinguneqarnissaa, annertunerusumik sanaartortoqartariaqarnissaa pitsaannginnerusumillu isikkumigut sunniuteqarnissaa, tamakku taakkartorneqarput itisilersorneqaratillu.

4. Arfernik apuisinnaaneq umiarsuarniillu nipiliortitsineq

Qipoqqarnik apuineq Nuup Kangerluani uummasumut ajoqusiisinaavoq ajornerpaaffimminilu toqumik uummasumut kinguneqarluni. Annex 3-mi, miluumasut imarmiut timmissallu oqaatigineqarpoq Isua pilersaarummit umiarsuit kigaattumik ingerlaartassasut, taamaaliornikkut arfernik apuisinnaaneq malunnaatilimmik annikillisillugu. Taamaakkaluartoq arfernik aporsisinnaaneq Nuup Kangerluani imartani allaniluunniit periarfissaajuarpog.

- *Piumasaaqaataasariaqarpoq pilersaarummut attuumassutillit umiarsuit ingerlaarnerminni 10-11 knob qaangissanngikkaat Nuup Kangerluani arfernut aporsisinnaaneq millisarlugu.*

Nuup Kangerlua neriniarfiuvoq pingaarutilik qipoqqarnut ukiut tamaasa kangerlummut takkuttartunut. Umiarsuarnit nipiliorneq tammakartitsisinaavoq qipoqqarnik inuuffiinit pingaarutilinnit.

- *DCE/GNIR-imit EIA-mut 13. Januar 2012-umeersut Isuani pilersaarut pillugu oqaaseqaatit naapertorpavut, tassani siunnersuutigineqartoq nakkutilliinissamik aaqqiisoqassasog Nuup Kangerluani arfernut pilersaatummit sunniutissat pillugit.*

5. Imarsiornermi isumannaallisaaneq

Ilanngussaq Imarsiornermi isumannaallisaanermut misissuineq (Imarsiornermut nakkutilliisut Piumasaaqaataat Najooqutassaallu 10. Januar 2011 malillugit) VVM-nalunaarusiamut siunertaqarpoq Isuani pilersaarummut tunngatillugu imarsiornermi isumannaallisaanermik misissuisimanermik saqqummiussinissamik. Misissuinerit taamaattut 2011-miilli piumasaaqaataasimapput Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqaarfiup Imarsiornermillu Nakkutilliisoqarfiup akornanni isumaqatigiissutitigut. Nalunaarusiaq kikkunnut tamanut

takusassianngorlugu saqqummiunneqarpoq Naalakkersuisut tusarniaanermut nittartagatigut, ajoraluartumilli nittartagaq kukkunerpassuaqarpoq apersornarporli nalunaarut kukkunersiorneqarsimanersooq immaqalunniit nalunaarusiaq naammassineqanngitsoq kukkusoqarneratigut saqqummiunneqarsimanersooq nittartakkatigut. Nalunaarusiarli tunngavissiiivoq tusarniaanermi akissuteqaatitsinnut imarsiornermi isumannaallisaaneq pillugu immikkoortumi ataani allakkami.

Taseraarsummi tallittarfik umiarsuarnit assigiinngitsunik angissusilinnit anguneqartarnissaa ilimanarpoq. Taliffissami ataatsimi talittartussat amerlavallaarneri pequtaalluni Isua Pilersaarummi aalajangertoqarsimavoq taliffissamik allamik pilersitsisoqarnissaannik assartugassanut isaasunut passussisarfissamik. Nalunaarusiaq tabel 7-5, qupp. 36-imi oqimaassutsit angissutsillu takutinneqarput assartuussuit Isua Pilersaarummut kiffartuussisussat. Umiarsuit mikinerpaat 65.000 tonsimik killilerlugu usisinnaassuseqarput (DWT), 245 miiterisut takissuseqarlutik, 35 miiterisut silitsigisut 12 miiterisullu itsineqarlutik, anginerpaaq 250.000 tonsimik suisinnaassusaa killeqarpoq, 330 miiteriulluni, silissusaa 57 miiteri, itsineqqortussuseqarluni 18 miiteri. Qaammammut talittafimmut annguttartussatut ilimagineqarput 9 – 11 missaaniissasut amerlassusissaat.

Umiarsuit issittuni angalasartussat International Maritime Organization-ip najoqqutassai imartani issittuni atuuttoq (2009) malinneqassasut innersuussutaavoq. Imartat Kalaallit Nunaaniittut issittumi imartaasutut aalajangerneqarnikuupput. Nalunaarummi atuarneqarsinnaavoq assartuutersuit Isuani pileraarummut kiffartuussisussat issittumi angallassinissaminnut immikkut naleqqussarneqarsimasuunaviannngitsut. Tunngavilersuutigineqarpoq issittumi imartat sikusaneq ajortut angallaffiunerusussaanerat. Angallatit allat tamarmik, ikummatissanik angallassissutit, kalittaatit sikusiorsinnaanissaminnut *naleqquttuussapput*. Ilutigitillugu IMO’p najoqqutassiaani innersuussutaavoq umiarsuit tamarmik issittuni imartaniittut minnerpaamik ataatsimik sikusiortoqassasut.

- *IMO’p najoqqutassiai innersuussutaapput piunasaqaataanatik (soorlu VVM-nalunaarusiami allassimasooq). ICC Kalaallit Nunaata WWF’ilu isumaqarput Isuani pileraarummut piunasaqaataasariaqartoq innersuussutit malinneqarnissaat. Tamanna aamma BAT-imik atuinissamik siunertamut naleqquppoq.*
- *LM’imit tunngavilersuut itisilerneqarniarpa umiarsuit assartuussuit sikusiorsinnaanissaminnut immikkut piginnaanngorsarneqannginnerat, Nuup*

Kangerluata ilaa ukiut tamaasa aali ukiukkut sikusartuusoq issussuseq 60 cm tikillugu qanittuaniillu sermeq nakkartartoqartoq? LM isumaqarpa assartuussuit sikusiorsinnaannerminnut naleqqussarneqarsimangitsut Isuani pilersaarummut kiffartuussitissallugit illersorneqarsinnaasoq?

Umiarsuit naatsorsuutigineqarpoq IMO-mi najoqqutassani immikkuualuttunut naapertuuttumik suliaassasut ilaatigut sumiissusersiornermut, inuttanut avatangiisinut aammalu piareersimasussaanermut attuumassutilinnut.

Nuup Kangerluata qinguata ilaa pillugu immap assinganik soqanngilaq. Nuup Kangerluanik Nuummiit Taseraarsuk angullugu immap naqqata pissusaannik misissuinerit pilersaarutaasut naammassineqartinnagit (Imarsiornermut oqartussat aamma Kort- og Matrikelstyrelsen-imit naammassineqarnissaat naatsorsuutaavoq), sumiissusersiorneq Nuummiit/mut immaq assingi pigineqartut atorlugit pisassaaq soorluttaaq imarsiornermi sumiissusersiorneq nalinginnaasoq atorlugu. Immap assinga pissarsiarineqarsinnaasutuaq nalunaarummi atorneqartoq imarsiornermi isumannaallisaaneq pillugu tassaavoq immap assinga 38541 USGS National Agency and Mapping Agency-meersoq, Nuup Kangerluata paavanut killittoq.

Ajoraluartumik takornartaanngilaq umiarsuit ikarluttarnerat Kalaallit Nunaata sineriaani. Kingullertigut ikkarlippoq ilaasortaata SARfaq Ittutk Qaqortup talittarfiata avatinnguani (10/10). Nuup Kangerluani siornatigut umiarsuarmit taama angitigisunik Isuani pileraarummik kiffartuussisussatut angitigisunik angallaffiunikuungilaq Taseraarsuk tikinneqarnikuunngisaannarluni taamaattunik.

- *Taamaattumik piunasaqaataasariaqaraluarpoq kangerlummi immap naqqanik uuttortaaneq nutartigaq pigineqassasoq soorluttaaq immap assingi naapertuuttut umiarsuit Isuani pilersaarummut kiffartuussilertinnagit.*

Nalunaarusiaq naapertorlugu umiarsuit angisuut ingerlaarfiisa qeqqat nalunaaqutserneqartariaqarpoq bøjemik (midtervandsbøje) 1-2 sømilinik Taseraarsummi talittarfimmiit. Sumiiffik taanna ilisimasortap ikisarfiissaannut nalunaaqutaassaaq. Nalunaarummi ersarissumik saqquminngilaq ilisimasorta qaqummi sumi ilaatinneqartassanersoq piunasaqaataanersorlu ilisimasorta qartariaqarneq.

- *LM piumaffigineqarpoq paasissutisseeqqullugu umiarsuit tamarmik (sorliilluunniit) Isua pilersaarummit/mut ingerlaarneranni ilisimasortaqartinniarneqarnerisut ingerlaarfimmilu sorlermi ilisimasortaq ilaatinneqartassanersoq?*

Uummassuseqatigiinnik imartanut allanut nalinginnaanngitsunik umiarsuup oqimaalutaatigut imikkut tikiussineq avatangiisinut ulorinartorsiortitsisinnaasut annerpaartaasa ilagaat nunarsuarmi imartanut (qupp. 68). Ilimagineqartariaqarpoq issittumi avatangiiseq soorlu Nuup Kangerlua malussaqqajaaqisoq ilaasoq, tikiussivigineqarnermigut takornartanik uummassusilinnik avatangiisimut ajutoorluinnarnermik kinguneqarsinnaasoq.

- *Taamaattumik piumasaqaataasariaqarpoq umiarsuarnut Taseraarsummut nunnittartussanut International Convention for the Control and Management of Ship's Ballast water and Sediments (BWM) –imi malittarisassat malissagaat uummassuseqatigiit takornartat tikiussorneqannginnissaat pillugu.*

Uummasoqatigiit nunami maani (imartatsinnilu) najugaqanngitsut tikiunneqarnerat qupperneq 72'imi allaaserineqarpoq Orbicon nalunaarusiaani ulorianaatit, sunniutit pinngitsoortitsiniaanerillu kulbrintenik piaarinaatsoornikkut aniatitsisoornermi nalilersuinermi ilaatinneqarput kakkigussatut misissuinermit imarsiornermi isumannaallisaanermi Annex H-tut. Oqaaseqatigiit marlussuit ataani saqqumivoq inerniliinerit pingaernerit Appendix H-mi nalunaarutigineqarsimasut nalunaarummi pineqartumi. Ersarinngilaq Annex H aamma Appendix H uppernarsaat ataaseq pillugu suliaanersut, taamaattoq taamaattoqarnera ilimanarpoq. Uppernarsaat pineqartoq kisiat imarsiornermit isumannaallisaanermut nalunaarummut kakkigunneqarsimangilaq soorluttaaq nittartakkami Naalakkersuisut tusarniaaviani nassaassanngitsaq. Uppernarsaat taama pingaaruteqartigisoq kikkunnut tamanut takutitassiaasariaqaraluarpoq pissarsiariuminarlunilu.

Immikkoortoq 10.5'imi ”Kulbrinte-mik aniasoortoqariataarsinnaanera sunniutigisinnaasaanillu ingerlatsinerup nalaani umiarsuit angallanneranit nalilersuinermi” saqqumivoq, ikummatissaq akuutissarlu annertoq assartorneqartassasoq Taseraarsummut ukiut tamaasa umiarsuarni imerpalasunik assartuutini umiarsuarnilu allani. Nalunaarummi naliliisoqarpoq uuliamik aniasoornissamut ulorinartorsiorneq akuutissanillu ajutoorneq annikittuinnaasoq. *Taamaattoq* ajutoorneq taamaattoq nalaanneqassagaluarpat kinguissai kangerlummi uummasunut inuunermullu

annertoorujussuusinnaasut pissusiminullu uterteqqinniarneqarnera piffissami sivisuumi pisinnaasoq. Nalunaarutip oqariartuutigaa pinngitsoortitsiniaanissamut suliniutit atuutilersinneqartariaqartut pingaaruteqartorlu piareersimatitsinermik pitsaasumik inissisimatitsinissaq.

- *Malittarisassat nuanrsuarmioqatigiit nunallu ataasiakkaat atugaat LM-imit sorliit qimerloorneqarpat? Tulliuttuni nunarsuarmioqatigiit isumaqatigiissutaat Kalaallit Nunaata imartaani isumannaallisaanermut naleqqupput: SOLAS, MARPOL aamma OSPAR Isumaqatigiissut, soorluttaaq London Isumaqatigiissut (konvention) aamma OPRC 90. OSPAR Isumaqatigiissut Kalaallit Nunaata sineriaata kitaanut atuutinngikkaluartoq toqqaanartumik, OSPAR'ip pitsaassusissamik maleruaqqusai piumasaqaataalu periutsitut pitsaasutut isigineqartariaqarput.*
- *Erngup nukinganik sarfaliorkfik pilersinneqassagauarpat Isuani pielraarut naapertorlugu ikummatissanik asartuisarneq annertooq kangerlutsigut malunnaatilimmik annikillisinneqassaaq, tamanna kissaatiginartutut isigaarput anguniarneqartariaqarlunilu*

6. Umiarsuit ingerlataannut ikummatissaq

Umairsuarmik Isuaniit isuanullu angallanerup malitsigissavaa Nuup Kangerluani ikummatissap pujuanik aniatitsinerup annertuseriarnera. Aniasut pingarnerit tassaapput puju "kønrøg" (paat aamaarutissanit pinngortut mikisuaqqat akuutissallu allat), NO_x, SO₂, uummassusilinnit akuutissat immikkuualuttuaqqat kiisalu CO₂. Immikkuualuttut nalunaarummi nunap immikkoortortaani mingutsitsisussatut isumaqarfigineqarput sumiiffimmiinnaq pinnani.

Misissuinerit inerniliernillu nalunaarummi pippat Kalaallit Nunaanni Danmarkimilu imarsiornermut najoqqutassat tunuliaqutigalugit, ilaatigut tunngavigineqarlutittaaq ikummatissat oqimaattut ikummatigineqarnissaat umiarsuarni. IMO-miilli malittarisassat qanittumi sukateriffigineqarput, ikumatissaq oqimaattoq Sikuiuitsoq kujallermit atoqqusaajunnaartinneqarluni. Sukaterinerit imaani issittumi angallanermi assingusut suliniutigineqarput, tamanna ikummatissanit gassimik aniatitsinerup annikillineranik isumaassaaq annikinnerusumillu sunniuteqassalluni. Taassumattaq ikumatitsinemit paamik aniatitsineq annikillissavaa; piffissami qanittumi pingaartutut suliniutigineqalersoq annikillisinniarlugu Issittumi Siunnersuisoqatigiit ataani.

- *Ikummatissaq oqittoq pingaernerutillugu ikummatissamit oqimaattumiit umiarsuarni atorneqartariaqarpoq Isuani pilersaarummi, taamaallilluni Kalaallit Nunaat issittumi siulliusutut inississaaq taamaaliornermigut. Tamanna aamma umiarsuarnut toqqaannartumik pilersaarummut attuumassuteqanngitsunut atuuttariaqarpoq.*

7. Erngup errortuutikup salinneqartarnera akuutissanillu aniatitsineq

Killissarititat akuutissanut imermullu errotuutikumut atuuttussat annikinnepaartaatigut Europa-mi nalinginnaasumik atuuttut malittariaqarpat, ajornanngippa suli sukannernerit maannimi issittumi avatangiisimi ajortunnguajaqisumi ingerlatsisoqarniarpoq. Avatangiiseq ajoqusererneqarnermi kingorna aaqinniarsarinissaa ajornakusoorneroqisoq avatangiisinut allanut sanilliullugu. ICC Kalaallit Nunaat aamma WWF DCE/GNIR'ip oqaaseqaatai ilalerpaat øko-toksikologisk-imik errortuutikumik pipeline-ineersumik tailingsimeersumiillu misilittaanissaq, ilanngullugu ataavartumik uuttortaasarnissaq piumasaaqateqarnerlu tamakkiisumik immikkuualuttunik paasissutissaqarnissaq qisuariartartut akuutissallu imai pillugit.

Atuagassiani oqaatigineqarpoq pipeline-t kissassutsimut naqitsinermullu malussarissunik atortulersorneqassasut aniatitsisoormik paasisaqarsinnaasoqarumallugu. Alaska-mi misilittakkat assingusut eqqaaneqarput, taamaattoq ICC Alaska-mi misilittakkat oqaluttuuppaatigut teknikkigit atortorissaarutit pineqartut kukkjuitsuunngitsut aniasoornerlu paasingistorneqarsinnaasoq pineqartoq tikillugu misissuiginngikkaanni. ICC Kalaallit Nunaat WWF-illu taamaattumik siunnersuutigaat pipeline-t akuttunngitsumik misissorneqartassasut qanorluunniit nakkutigininnissamut atortorissaarutit nalinginnaasumik ingerlatsinermit allaasumik malussariniangikkaluarpata.

8. Piareersimaneq

Piareersimanissamut pilersaarut soorunami nunap immineq nuanrsuarmioqatigiillu pitsaassusissamik malitassaat innersuusutillu naapertorlugit suliaassaaq. Taassuma saniatigut piaersimanissamut pilersaarut tungavinnik ammasuunissamik toqqortuinngitsumillu malittarisassaqaassaaq paasissutissat annikinnerpaamik qaatigut titartarneqarsimassallutik, pilersaarutit arlaannaanulluunniit attuumassuteqanngitsunit nalilersorneqarsinnaaqqullugit. Danmark'ip Årjhus Konvention'i akuerinikuuaa Kalaallit Nunaalli taassumunnga

ilaatinneqanngikkaluartoq ICC Kalaallit Nunaat WWF'ilu innesussippat konventioni ingerlatsinertut pitsaasutut malinneqaqqullugu.

9. Matusineq

Pingaaruteqartorujussuuvoq avatangiisit pillugit, inooqatigiinnikkut aningaasarsiornikkullu kingunissat eqqummaariffigineqarnissat aatsitassarsiorfiup matuneqarnerani. Aningaasaliisartut suliffeqarfiutaat soorunami aningaasatigut kingunerigallakkanik tigummiqaassagaluarluni avatangiiseq inuiaqatigiillu naassaangitsunik ersutaqassapput. Nunarsuaq tamakkerlugu matusisarnermut periutsinik assigiiangitsunik piumasaqaateqarpoq, taamaattoq uani soorlu anguniagaqartoqarpat "Pitsaanerpaamik periuseqarnissaq" malittarisassat nunani allani nassaassaasut sukannernerpaat naapertorneqartariaqarput, assersuutigalugu Ecuador-imi piumsaqaateqartoqarpoq erngup salinnissaannik pilersaaruteqartoqarnissaa, naasut pissusiminnut uterteqqinneqarnissat, kinnganernik passussineq naasunik uummasunillu aqutsineq (Garcia 2008)*

Pinngitssortitsiniarnissamut nassuiaasoqaraluartoq matusinissamut attuumatilllugu avatangiisimut tunngasumik, aningaasarsiornikkut inooqatigiinnikkullu sunniutissanik pinngitsoortitsiniaanissamik nassuiaammik matusinissamut tunngasumik amigaateqarpoq, assersuutigalugu suliffinnik annaaseqarneq piffissami sivikitsumi pisussaq, kiisalu aningaarsiorunnaarneq.

INNERSUUT

* Garcia D.H. 2008. Overview of International Mine Closure Guidelines. American Institute of Professional Geologists, s. 1-9.

London Mining'ip / Isuani pilersaarut pillugu tusarniaanermut akissut Grontmij A/S-imit , juli 2012-imeersoq VSB-mi nalunaarusiaq tunngavigalugu

Nalinginnaasumik oqaaseqaatit

Inuiaqatigiit Nammassinnaassusaanik Nalilersuineq pillugu nalunaarusiap nalilersuina Isuani Saviminissarsiorfissaq pillugu pilersaarummut London Mining Greenland A/S'imut sukumiisumik Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiit pillugit imaqarpoq Nuuk Kapisilillu immikkut sammineqarlutik. Nalunaarusiaq nalinginnaasumik annertooujussuuvoq isiginneriaatsinik assigiinngitsunik Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinnik allaaserinnittoq, taassumunnga ilaallutik inuiaat katitigaanerit, ilinniarsimassusaat, sulinermit i nuunerat taamaattoq aamma nalinginnaasumik inuiaqatigiit atugaat.

VSB nalunaarusiaq oqaaseq paasiuminartoq atorlugu allataavoq, taamaattoq nalunaarutip ilusaa suliarilluarneqarnerusimasinnaagaluarpoq atuaruminartuunissaa annertusarniarlugu. Nalunaarusiaq 327-inik qupperneqarpoq, kisiat qupperneq 118-imut peqqaartariaqarpoq nalileruine siulleq pilersaarutip inuiaqatigiinnut nammassinnaassusaaq saqqummiunneqarnera tikissagaanni. Atuartutulli qupperneq aatsaat 191 tikittariaqarpoq pilersaarutip sunniutaanik qanoq iliortoqarnissaannik pilersaarut saqqummiunneqarnera tikinniaanni. Aallarniutaasumik allaaserinninneq Kalaallit inuiaqatigiit pillugit naaliasrneqarluarsimasinnaagaluarpoq, nalunarusiamullu ilanngussatut annertoouk ikkunneqarsimasinnaagaluarluni.

Nalunaarusiap assinnigortippaa Kalaallit Inuiaqatigiinnut isiginninnerit assigiinngitsorpassuit, kusanaallisinneqarlunilu ersarinngitsumik assigiinngitsumillu oqariartaatsinik allariaatsinilu atuisoqarneranik. Ilutiigitillugu nalunaarusiami kukkuneqarpoq ataasiakkaanik, nutarterneqarnerani juni 2012-imi aqqinneqarsimasariaqaraluartunik.

Ataani tullippuut oqaaseqaatit VSB nalunaarusiami immikkut malugeqqusat pillugit.

4. VSB-mi periuseq

Misissuinermi periuseq tunngaviusoq quppernern sisamaannarni saqqummiunneqarpoq, pingaartinneqarnerulluni paasissutissat katersorneqarnerata allaaserineqarnera nalunaarusiamut toqqammaviliisut. Atuartumut ataatsimut paasinnilersitsitsinngiliaq qanoq iliorluni paasiniaaqqissaarneq ingerlanneqarnersoq qanorli iliorluni inerniliinerit immikkoortoq 6-ami saqqummiunneqartut pissarsiarineqarnerisut.

5. Inuiaqatigiinnut Aningaasarsiornermullu tunuliaqutissatut piumasaqaatit

Immikkoortup uuma siunertaraa siammasissumik ilisarititsinissaq Kalaallinut inuiaqatigiinnut, ilanngullugit inuiaqatigiit katitigaanerata, aningasarsiornikkut inuiaqatigiillu sannaat. Immikkoortoq paasissutissarpassuarnik imaqarpoq iluaqutaasumillu immikkoortoq naalisarneqarsimasinnaagaluarpoq takussutissalu ilaat (figurer) ilanngussanut nalunaarummi ilaatinneqarsimasinnaagaluarlutik. Immikkoortoq akimorlugu annikittualunnik ersarluttunik kukkuneqqanillu peqarpoq aaqinneqarsimasariaqarluartunik aasaanerani 2012-umi nutarterneqarnerani.

- Inatsisiliortut atuutsisiullu allaaserineqarnerata ersarluppoq oqariartaatsinilu oqaatsinik aalajangersimasunik atuineq amigaataavoq. Namminersorlutik Oqartussat Inatsisaat naapertorlugu Inatsisiliortuupput Inatsisartut Naalakkersuisullu atuutsitsisuullutik, allaaserisamili innersuussutigineqarput ”Naalakkersuisut” – ”Naalakersuisut Siulittaasuat”.
- Immikkoortumi tassanittaaq inuiaqatigiinni pisortaniinngitsuni peqatigiiffiit allattorneqarsimapput. Tassani maqaasivarput Nuup Kangerluata Ikinngutai / Nuuk Fjords Venner, oqallinnermi pineqartumi annertuumik eqeersimaartut London Mining-erpiaq pillugu.
- Immikkoortumi Kalaallit Nunaanni Inuiaqatigiit Peqqissusaat pillugu immikkoortuaraq pinerluttarneq persuttaasarnerlu (imm. 5.7.3.4) saqqummiunneqarput paasissutissat kukkusut eqqartussiveqarnerup aaqqissusaanera Kalaallit Nunaanni pillugu. Eqqartuussiviit aqutsisui naapertorlugit Eqqartuussiveqarneq Kalaallit Nunaanni tunngaveqarpoq eqqartuussivinnik 18-inik, Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivik kiisalu Kalaallit Nunaata Eqqartuussisuuneqarfia.

- Immikoortoq aalisakkanik piniakkanillu kalaaliaqqami tuniaaneq januar 2011 sioqqullugu allataavoq. Allaserisaq saqqummiunneqartinnani naqqinneqarsimasariaqaralarpoq.

VSB-mim nalunaarusiaq imaqarpoq aamma immikoortumik Kalaallit Nunaanni inuiaat nunarsuarmioqatigiinnut atassuteqarnerat pillugu (5.8.3.). *Immikkoortumi immikkut sammineqarpoq ajornartorsiut soqutiginarluinnarteq – tikisitanik suliaartortunik pinngitsuusinnaannginneq* taamaattoqarneratalu kinguneri aningaasarsianut, piginnaasat sanarfinerinit il.il. VSB nalunaarusiami allaaserineqarpoq taanna illuinnaasiortumik, soorlu avataaniit suliaartornianut sorsunnertut. Taamaalilluni isumaqarnarsilluni Kalaallit Inuiaat nunarsuarmioqatinut mattunnissartik kissaatigigaat. Sorsunnerunani unammillernartut soorlu ilinniartitaanermut piginnaasatigullu qaffasaanermut Kalaallinut sulisartunut sammivoq, sorlu Kalaallit politikkeriisa tamanna immikkut sammilernikuugaat.

6. Inuiaqatigiit Nammassinnaassusaannik Nalilersuineq (VSB)

Aningaasarsiorneq suliffissaqarnerlu

Aningaasarsiorneq suliffissaqarnerlu pillugit sammisaapput, VS nalunaarusiami tikkuarneqartut, pilersaarut Kalaallinut inuiaqatigiinnut annertunerpaamik iluaqusissasoq periarfissiillunilu.

Sanaartornerup nalaani naatsorsuutigineqarpoq 10 procent ataallugu pilersaarummut toqqaannartumik attuumassutilimmik suliffissaqassasoq, ingerlatsinerullu nalaani 20-55 pct. Najugaqavissut suisinneqassanganneqartut. Immikkoortoq siunnersuutitsialannik imaqarpoq qanoq iliorluni London Mining najugaqavissunik atuinissaminik pitsanngorsaasinnaanersoq. Pingaarnersiuinermi suliniutissat imartoqaat suliffeqarfimmut atorfinitsitsiortornermi nukittorsaataasinnaasut, taamaattoq sulisorileriikkat tigungmiinnarnissaannik pilersaarut inerisarneqartariaqarpoq.

Kalaallit Inuiaqatigiinnut aalajangiisuvoq najugaqavissut atorineqarnissaanni annertusaaneq, minnerunngitsumik Kalaallit suliffeqarfiutaanik aggersaanissaq pilersaarummi sanaartugassat immikkuualuttortaanik suliaqarnissaannik peqataatillugit. Siunnersuutit assigiinngitsut nalunaarusiami allaaserineqarput, aalajangiisuusoorli anguniagassanik piunasaqaateqarnissaq pineqartumut.

Inooriaasitoqqamut sunniutit sanaartornerup nalaani ingerlatsinermilumi VSB nalunaarusiami nalilersorneqarput appasittutut. Nalilersuineq toqqammaveqarpoq Inussutissariortut-Sunngiffimmilu pinialuttartut sumiiffinnut nutaanut ingerlaniarnissaat uummasunut ajoqussersuiffiunnginnerusunut. Taamaattoq piniartut sumiiffimmi pineqartumi annertuumik ernummateqarlutik oqaaseqarput saviminissarsiorfissap sunniutissaanut sumiiffimmik atuinerminnut. Ernumaneq pissutissaqarpoq, piniarfissat nutaat pissarsiffiunissaat qulakkeerneqanngimmat maanna piniarfinnut sanilliullugu maanna pilersaarummit ajoqusersornealersumut. Nalilerssuisoqanngilattaq piffissami sivilunerusumi sunniutissat pillugit piniarneq pillugu.

Aaalajangiisuvoq sumiiffimmi uummasoqarneranik nakkutilliinermik sukumiisumik pilersitsisoqarnissaa, aalisartut piniartullu suliami tassani sapinngisamik annertuumik peqataatinnissaannik aggersarneqassasut.

Pisortanit ikiuutit inersiaanissamullu pilersaarutit

Pilersaarut atuutilersinneqaruni VSB nalunaarut naapertorlugu Nuummi pisortanit kiffartuussissutinut annertuumik naqittaassaaq, tassunga ilaallutik allaffissornermik ingerlatsineq, ineqarnissamut pisariaqartitsinerup annertusinera eqqakkanillu passussisarnerup annertusisariaqarnissaa. Kommuneqarfik Sermersooq suleqatigalugu erngup errortuutikup (spildevand) ajornartorsiutaanera aamma qimerloorneqartariaqarpoq, attakut kuuffii (kloaksystem) ilanngullugit soorluttaaq errotuutikup salinneqarsinnaaneranik periarfissaq kangerlummut ikermullu kuutinneqannginnerani.

Malugineqarportaaq VSB nalunaarummi immikkoortoq pisortanit ikiorsiissutit ineriartornissamullu pilersaarutini ulluklut paaqqinniffissat atuarfeqarfinnullu sunniutissatut naatsortsuutigineqartut il.il. sammeneqanngitsut.

